

INTELLECTUELE EIGENDOM EN INFORMATICARECHT

Mw. mr. M. de Koning, Kennedy Van der Laan, Amsterdam

Mw. mr. C.S. Mastenbroek, Simmons&Simmons, Rotterdam

Mr. A. Verbeek, Van Diepen Van der Kroef Advocaten, Amsterdam

Bezint eer Gij begint... volledige proceskostenveroordeling een zegen?

Auteurs: mw. mr. C.S. Mastenbroek, Simmons&Simmons, Rotterdam en mr. A.J. Verbeek, Van Diepen Van der Kroef Advocaen, Amsterdam

Eén van de vragen die een advocaat vaak gesteld krijgt, is of de (volledige) kosten voor rechtsbijstand in een procedure worden vergoed. Omdat Nederland een systeem kent waarbij de kosten die de winnende partij ontvangt, in beginsel forfaitair worden vastgesteld, liggen de werkelijke kosten vaak aanzienlijk hoger dan het toegekende bedrag. Deze regel veroorzaakt bij cliënten het gevoel dat een juridische overwinning uiteindelijk een financieel verlies betekent.

In Europa is deze kostenproblematiek ook bekend. Daarom is er in de Richtlijn betreffende handhaving Intellectuele Eigendomsrechten (2004/48/EG) (kortweg de 'Handhavingsrichtlijn') een onderdeel opgenomen dat gaat over de proceskostenveroordeling in intellectuele eigendom (IE)-zaken. De regeling komt erop neer dat de redelijke proceskosten dienen te worden vergoed. De lidstaten hadden deze Richtlijn al in april 2006 in hun wetgeving moeten implementeren. Nederland heeft dit evenwel nog niet gedaan. De Nederlandse rechter heeft de wet al wel richtlijnconform geïnterpreteerd. Het nadeel hiervan is, dat niet elke rechter dit op dezelfde manier doet. Het is lastig om een duidelijke lijn te ontdekken met betrekking tot de toewijzing van de (volledige) proceskosten.

Duidelijk is dat het in ieder geval om een IE-zaak moet gaan. De Voorzieningenrechter van de Rechtbank Utrecht heeft in zijn *vonnis van 7 september 2006 (High Quality / High Q*, zie www.boek9.nl) de vordering tot vergoeding van de volledige proceskosten afgewezen, omdat de bedoeling van de Richtlijn is om de handhaving van intellectuele eigendomsrechten te harmoniseren en de vordering in dit geval geen betrekking had op een inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht.

Of de zaak in april 2006, de datum dat de Handhavingsrichtlijn had moeten zijn geïmplementeerd, al liep of niet is geen goede voorspelling met betrekking tot het al dan niet toewijzen van een volledige proceskostenveroordeling. De Rechtbank in Den Haag heeft op *14 juni 2006 (Otter cs / Van Beelen Industrie en Handel B.V*, zie www.boek9.nl) een volledige proceskostenveroordeling afgewezen, omdat de dagvaarding zou zijn uitgebracht vóór april 2006. Recent heeft dezelfde rechtbank (op *6 september 2006, in de zaak LJ Blom Beheer BV en anderen tegen Alcoa Nederland BV*, zie www.boek9.nl) vonnis gewezen in een zaak waarbij de dagvaarding ook voor het verstrijken van de implementatietermijn is uitgebracht, maar waarin de verliezende partij wél tot betaling van de geschatte volledige proceskosten is veroordeeld (totaal € 118.104,- !).

Het is dus oppassen geblazen in elke lopende IE-zaak. Kennelijk is de rechter wel van oordeel dat een verzoek voor vergoeding van de volledige proceskosten expliciet gedaan moet worden. Op *27 september 2006* heeft de *Rechtbank Den Haag (Wyet / Prevner*, zie www.boek9.nl) de in het ongelijkgestelde partij veroordeeld tot betaling van de ouderwetse forfaitaire proceskosten, omdat veroordeling van de werkelijk gemaakte proceskosten niet was gevraagd. De Voorzieningenrechter in Amsterdam heeft met betrekking tot het kort geding een andere reden om de veroordeling van de volledige proceskosten af te wijzen bedacht. Volgens hem betreft een dergelijke vordering een geldvordering, waarbij geen

sprake is van een spoedeisend belang (*10 augustus 2006, Hema / Blokker*, zie www.rechtspraak.nl). Niet elke rechter denkt er echter zo over.

Over de hoogte van de volledige proceskostenveroordeling bij toewijzing van de vordering is helaas ook nog geen duidelijkheid. In de eerste zaak waar sprake was van een volledige proceskostenveroordeling (*Voorzieningenrechter Almelo 1 juni 2006, Grolsch / Nederhosen*, zie www.rechtspraak.nl) is de vordering tot vergoeding van de volledige proceskosten volledig toegewezen. De Voorzieningenrechter merkte hierbij op dat een dergelijke vordering moet worden getoetst aan de redelijkheid en billijkheid, wat kan betekenen dat de veroordeling wordt gematigd bij een gedaagde die te goeder trouw is. In een aantal zaken heeft de rechter de opgevoerde proceskosten van beide partijen vergeleken. In het vonnis stond uitdrukkelijk vermeld dat de gevorderde proceskosten werden toegewezen, onder meer omdat de in het ongelijk gestelde partij zelf ook een even hoog bedrag had opgevoerd. In zijn vonnis van 8 augustus 2006 wijst de *Voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag (Visser / Heto*, zie www.boek9.nl) een proceskostenveroordeling toe die zelfs hoger ligt dan het gevorderde bedrag. Deze rechter wijst er op dat de Richtlijn enkel spreekt over 'de in het gelijk gestelde partij' en 'de verliezende partij'. Van een redelijkheid en billijkheidstoets is volgens hem geen sprake.

De conclusie is dat de rechtspraak nog niet op één lijn zit met betrekking tot het al dan niet toewijzen van de volledige proceskosten, en de hoogte daarvan. Soms speelt de redelijkheid en billijkheid een rol, soms ook niet. Voor een eisende partij kan de huidige ontwikkeling reden zijn om sneller naar de rechter te stappen. Zij heeft immers een redelijke kans om al haar juridische kosten vergoed te krijgen. De keerzijde van deze medaille is natuurlijk wél dat een rechthebbende heel zeker moet zijn van de door haar gestelde inbreuk, omdat een verkeerde inschatting kan leiden tot een even groot risico tot vergoeding van de volledige kosten die gedaagde heeft gemaakt. Naast deze veroordeling moet de verliezende partij natuurlijk ook haar eigen kosten dragen. Tegenwoordig kunnen IE-zaken dus veel goedkoper, of juist veel duurder dan vroeger uitpakken. Pas bij het vonnis blijkt definitief naar welke kant de weegschaal is uitgeslagen.